

Hoe word je zzp'er?

Het aantal zelfstandigen is de laatste jaren sterk toegenomen. Misschien heeft u er wel eens aan gedacht voor uzelf te beginnen? Dit zijn handige tips en een enkele waarschuwing.

TEKST: VICTOR DE KOK

De kans is groot dat u er wel eens over heeft nagedacht om voor u zelf te beginnen. Dat lijkt een goed plan: zzp'ers zijn gelukkiger met hun werk dan mensen die in loondienst werken.

Maar er kleven ook nadelen aan, want wie kiest voor een bestaan als eenpitter, kiest ervoor om – voor de wet – als privépersoon een onderneming te beginnen. “Daarin ligt eigenlijk meteen een waarschuwing,” zegt Johan Marrink, voorzitter van belangenvereniging ZZP Nederland. “Als zzp'er word je in feite ondernemer, zij het zonder personeel. Het is belangrijk om je af te vragen of je dat wel wilt en kunt. Heb je het echt in je om te ondernemen?”

De cijfers onderstrepen de woorden van Marrink: gemiddeld stopt een zzp'er na vijf jaar zijn werkzaamheden en een op de zeven zelfstandigen zakt onder de armoedegrens van 1042 euro aan inkomsten per maand, berekende het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP). Hierbij moet overigens worden aangekend dat het onderzoek geen rekening hield met het inkomen van partners, terwijl een derde van de zzp'ers ervoor kiest om parttime te werken.

Als zelfstandig ondernemer bent u een duizendpoot. Er komt boekhouding bij kijken, acquisitie, netwerken en strak plannen: al deze facetten moet u op z'n minst een béétje beheersen.

WERK IN
UITVOERING

‘Toen mijn werkgever ging reorganiseren, besloot ik voor mezelf te beginnen’

Arjen Boelens (1960) verhuisde voor zijn baan naar het noorden van het land. De meubels stonden nog maar net op hun plek of zijn werkgever besloot te reorganiseren: dag baan. Arjen besloot zelfstandig ondernemer te worden.

Kom met het gouden idee

Als uw idee de kritische toets doorstaat, is er alle reden om als zelfstandige te starten. Laat iemand uw plannen op haalbaarheid beoordelen, bijvoorbeeld een kritische vriend of ervaren ondernemer. Een eerste opdracht binnenhalen, vaak via uw voormalige werkgever, is immers gemakkelijker dan uw onderneming draaiende te houden. Een duik richting het zelfstandig ondernemerschap is er een in het diepe. Maar er is wel een schatting te maken van die diepte. Laten we een model los op de onderneming van een zzp'er, dan kunnen we ruwweg drie fases schetsen: die van het oriënteren, de startfase en de groeifase. De oriënterende fase bestaat uit onder meer een marktonderzoek, een persoonlijke sterkte-zwakteanalyse en eventuele afspraken bij de bank en uw boekhouder. Deze onderdelen komen samen in een ondernemingsplan.

Duik in het diepe

“Een grote onderschatting in de oriënterende fase ligt in de financiële buffer die je vooraf begroot,” zegt Martijn Pennekamp, oprichter van het startersplatform *Ikwordzzper.nl*. Hij ziet veel ondernemers stranden omdat ze hun onderneming niet lang genoeg de tijd kunnen geven. “Mijn advies is een bedrag te hanteren van een half jaar netto omzet ter overbrugging. Het duurt vaak een paar maanden ▶

ARJEN: “Ik had het geluk dat mijn werkgever Shell toentertijd goede regelingen had om uit te treden. De eerste drie maanden kreeg ik doorbetaald: de broodnodige financiële buffer om mijn bedrijfje op te zetten. In de beginfase maak je nu eenmaal veel kosten waar nog niets tegenover staat, zoals een goede website laten maken en een bedrijfsplan schrijven. De eerste opdracht kwam uit het netwerk van mijn oude werkgever. Ik kwam een manager tegen met wie ik had gewerkt en we besloten een kop koffie te gaan drinken. Later bleek dat mijn opdrachten vaak op die manier beginnen: met een persoonlijk gesprek waarin we kijken wat we voor elkaar kunnen betekenen. Iedere zelfstandig ondernemer moet rekening houden met slechtere tijden, daar ben ik de afgelopen vijf jaar wel achter gekomen. Gelukkig kon ik terugvallen op een buffer, opgebouwd door een strakke financiële planning. Als je ook de droogte doorstaat, staat je onderneming op de rails. Dat je daar zelf voor verantwoordelijk bent, is het geluk dat hoort bij zelfstandig ondernemerschap.”

De cijfers

- In 1996 waren er 330.000 zzp'ers, eind 2014 ruim 800.000. Zo'n een derde van de zzp'ers is vrouw. Zij werken vooral in de gezondheids- en welzijnszorg. Mannelijke zzp'ers werken veelal in de bouw.

- In 2013 nam het aantal zelfstandigen toe. Er stopten er bijna 130.000 terwijl er 207.000 begonnen. Ter vergelijking: tien jaar geleden begonnen er 130.000 zzp'ers.

- Bijna 40% van de zzp'ers is hoogopgeleid. Lager opgeleiden werken met name in de bouw en de handel, middelbaar geschoolden in de zakelijke dienstverlening. Hoger opgeleiden werken in de zakelijke dienstverlening en de zorg.

voordat de eerste factuur wordt uitbetaald en een buffer geeft u de ademruimte om naar nieuwe opdrachtgevers te zoeken.”

Wat startende zzp'ers ook vaak onderschaten, aldus Pennekamp, is het bepalen van een uurtarief. “Met dertig euro per uur lijkt u een koopman, maar daarvan houdt u weinig over.” Hij doelt op belastingen, verzekeringen, de AOW-verrekening, een reservering voor de buffer, vakantiegeld en aanvullend pensioen. In principe moet u deze kosten en uw salaris delen door een uurtarief om op een gewenst bruto maandtarief te komen. Op internet vindt u tal van tools om een kosten-dekkend tarief te berekenen, bijvoorbeeld *Zzptarief.nl*, ontwikkeld door de universiteit van Tilburg.

Raadpleeg instanties

De officiële start van uw bedrijf begint bij de Kamer van Koophandel met de inschrijving in het Nederlands Handelsregister: een register van alle ondernemingen en rechtspersonen. 99 procent van de zzp'ers kiest de eenmanszaak als rechtsvorm. Een besloten vennootschap (bv), wordt pas interessant bij zeer hoge winstverwachtingen.

U schrijft zich in met uw bedrijfsnaam. Die mag niet te veel lijken op de naam van een ander bedrijf. Gaat u online schoenen verkopen, dan zal u met de naam *Balando* niet door de ballotagecommissie komen. Andere bedrijven, in dit geval het succesvolle *Zalando*, worden zo beschermd.

BTW afdragen

De belasting over toegevoegde waarde (btw) of omzetbelasting wordt geheven over uw omzet. U bent btw verschuldigd over uw totale omzet, maar de btw die anderen u berekenen mag u aftrekken. Op de site van de belastingdienst vindt u in welk tarief uw onderneming valt (meestal 21%) en welke producten en diensten in aanmerking komen voor belastingaftrek.

VAR-verklaring verdwijnt

2015 is het laatste jaar waarin zelfstandigen die werken met opdrachtgevers een VAR-verklaring moeten aanvragen. Daarmee bepaalt de belastingdienst of uw inkomen wel of niet als loon geldt. Zodoende heeft de VAR-verklaring invloed op de loonheffingen die al dan niet door een opdrachtgever worden betaald. Helaas laten sommige opdrachtgevers zelfstandigen hetzelfde werk doen als een loonwerker, maar betalen ze niet voor hun sociale zekerheid. Veel goedkoper dus. En als de belastingdienst erachter komt, zijn alle financiële consequenties voor uw rekening. Vanaf 1 januari 2016 wordt dat anders: dan wordt er gewerkt met modelovereenkomsten per sector. Veel eenvoudiger dan de VAR en ze leggen de verantwoordelijkheid óók bij de opdrachtgevers.

Een afspraak maken kan online via *Kvk.nl* en kost vijftig euro. De site van de Kamer van Koophandel is sowieso een bezoekje waard als u uw onderneming opzet. Er zijn online workshops te vinden, een thema-uitzending voor de startende zzp'er en u kunt er een adviesgesprek regelen.

Let goed op de boekhouding

De Kamer van Koophandel zet uw inschrijving door naar de belastingdienst. Vervolgens krijgt u al dan niet een VAR-verklaring thuisgestuurd en een btw-nummer. Op de site van de belastingdienst vindt u de btw-vrijgestelde beroepsgroepen en sectoren. Mochten uw boekhoudkundige kwaliteiten te wensen overlaten, dan is het verstandig om iemand in te schakelen. Welke belastingen moet u betalen en voor welke belastingaftrek komt u in aanmerking? Bekijk uw onderneming net zo bedrijfstechnisch als de belastingdienst. Zo voorkomt u onaangename verrassingen in de vorm van een blauwe envelop.

Aantrekkelijke regelingen voor de startende zzp'er zijn de zelfstandigen- en de startersaftrek. Onder bepaalde voorwaarden kunt u een bedrag van 7.280 euro (zelfstandigen), eventueel verhoogd met 2123 euro (starters) aftrekken van uw inkomsten voor de belas-

tingopgave. U moet dan wel minimaal 1225 uur per jaar aan uw bedrijf besteden, gemiddeld zo'n 23 uur per week. “Een extra reden om vanaf het begin uw uren bij te houden,” zegt Pennekamp.

Ga aan de slag!

In de onderhandelingen met een opdrachtgever of klant kunt u het best een contract opstellen, adviseert Marrink van ZZP Nederland. “Als de afspraken vastliggen is een mogelijke conflictsituatie beter te beslechten.” Hetzelfde geldt voor verzekeringen. Privéverzekeringen dekken immers niet uw werkzaamheden als zelfstandige. Te denken valt aan verzekeringen voor ziekte, arbeidsongeschiktheid en aansprakelijkheid. Arjen Boelens heeft om die reden zijn eenmansbedrijfje *Bpic.nl* onlangs omgezet naar een besloten vennootschap. “Elke ondernemer moet binnen zijn eigen veld de risico's inschatten. Met mijn werkzaamheden binnen de olie- en gasindustrie is vaak veel geld gemoeid. Door een fout kunnen opdrachtgevers enorme bedragen mislopen. Ik heb me daarvoor geprobeerd te verzekeren, maar dergelijke verzekeringen zijn volgens mijn financieel adviseur zó duur dat ze op de beurs worden verhandeld. Nu mijn bedrijf is gegoten in de constructie van een bv, ben ik normaal gesproken niet meer persoonlijk aansprakelijk.” ■

‘Als zzp'er wordt u ondernemer zonder personeel. Het is belangrijk om u af te vragen of u dat écht wilt en kunt’

Zzp'er worden, iets voor u?

Handige sites om te onderzoeken of het zelfstandig ondernemerschap bij u past:

● *Zzp-nederland.nl*: ZZP Nederland is de grootste onafhankelijke belangenvereniging (35.000 leden) van Nederland en al jaren een luis in de pels van politiek Den Haag. Zo pleitte voorzitter Johan Marrink succesvol voor de afschaffing van de VAR-verklaring. Via deze organisatie kunt u zich aansluiten bij een pensioenfonds; ZZP Nederland biedt ook verzekeringen aan. Op de website is een breed scala aan informatie te vinden, variërend van juridisch advies tot nieuwsberichten.

● *Ikwordzzp'er.nl*: Voormalig Rabobank-adviseur Martijn Pennekamp wil met zijn website hét platform voor de startende ondernemer zijn. Hij werkt samen met universiteiten om

betrouwbare informatie te leveren, zoals uitgebreide stappenplannen voor het oprichten van een bedrijf. *Ikwordzzp'er* is een commercieel platform, dat is te zien aan de advertenties van mogelijke partners zoals boekhoudkantoren. Desalniettemin: een zeer bruikbare site.

● *Belastingdienst.nl*: De website van de belastingdienst is net zo'n spinnenweb als het belastingstelsel zelf. Elke belasting, onthefing of aftrekpost staat er uitgelegd. In begrijpelijk Nederlands maar voor wie boekhouden een blinde vlek is, wordt enig doorzettingsvermogen gevraagd.

● *Ondernemersplein.nl*: Hét informatiepunt van de overheid voor ondernemers. Elk aspect van het ondernemerschap komt er aan bod. Er worden workshops aangeboden en een thema-uitzending voor zelfstandigen helpt u aardig op weg.

